

הכתר

לקט מאמרים לחיזוק הצניעות

פרשת כי תצא גיליון מס' 16

מועד בעיקר לאברכים בעמסם

תנועות ותרומות ניתן לשלוח למערכת 'הכתר' ת.ד. 57375 ירושלים.

הזכויות לא שמורות, מעזה לעצלם, לתרגם ולהפיץ.

"ימקום מה עמדי לעורך על ענין מכאיב ומבהיל שטועים בו רבים... יש הנמנעים מדבר בזה מטעמי צניעות. שומו שמיים בדרך פרוץ ויורד בכל העינים, בהלבשה... בריש גליון ולא יתבוששו, ולדבר כעניני קדושה וצניעות וזה נגד הצניעות? היש לה טעמית היצר גדולה מזה?" (הגרי"א פשוט ע"ל)

הגרי"ש איצערבאך שליט"א

המאמר להלן נשלח אלינו מאת אחד מהח"י בירושלים ע"ה, ומטרתו לבאר כי בעיית הצניעות בדורנו היא עמוקה ושורשית הרבה יותר מעבר לדון של האם החנינות אשמות, הקנות, החינוך וכד'. המאמר יופיע בעו"ה בהמשכים.

ספר לי ידך, בעל תשובה ותיק, תלמיד חכם, בר דעת ומיושב בדעתו: "כבר עשרים שנה שאני חי בתוך החברה החרדית כך שהרבה מהעולם החילוני אינני זוכר, אבל כאשר אני רואה כיצד חלק ניכר מהנשים החרדיות לבושות, מפרט בשמחות, הדבר מזכיר לי את הפרוצות מהעולם החילוני שכל מטרותן היא למשוך את העין". בהמשך הסביר לי הידיד שכונתו לפאות הארוכות בעלות מראה טבעי עם תסרוקות מושכות את העין (חלק מהשיער נופל על הפני) בגדים ססגוניים ורועשים, בעלי צבעים עזים, ממיטב יצרני האופנה, בגדים הצמודים לגוף יתר על המידה, אביזרי אופנה נוצצים וכד'. ובעלי תשובה כי להם רגישות מיוחדת לזרות בדברים שפולים שחדרו מהעולם החילוני לתוך החברה החרדית. דוגמא מובהקת לכך הינה חלק מהמוסיקה המכונה "חסידית" שמקורה בלחנים של גרועי הלחנות החילוניות מבחינת התנהגות חבריה ותוכן המילים של השירים, מוסיקה שיש בה מסר של המקרות ומפיקת עול, היפך הקדושה.

ספר לי אברך, תלמיד חכם, ר"מ בישיבה קדושה הנצרך לפעמים לנסוע לצרפת לצרכי השיבה: "מקור הפרוצות לבושות ובחנתהוגות נמצא בעם הצרפתי. כל פעם שאני חוזר מצרפת אני רואה, לשמחתי, שאנחנו עדיין רחוקים מהם. ועם כל זאת קשה לי לראות שבג נשים חרדיות מתלבשות כבסרטי לבוש ובסגנון לבוש הלקוחים מעולם הפרוצות".

כדי שלא נטעה, שני הסיפורים אינם מתייחסים ללבוש שהוא בינוני לגדרי הלכות כיוסי הגוף, אלא לסגנון לבוש ראוותני שמטרתו למשוך את העין. וגם, ספר הפרוצות אינן מתלבשות בהכרח באופן שמגלה חלקי גוף האסורים ע"פ ההלכה, אלא הן מקדישות תשומת לב רבה שכל פרט בלבושן ימשוך את העין, מהתסרוקות ועד לגעלי העקב. וגם בנידון זיוון, אשר יכולה לסכות את גופה ע"פ כל כללי ההלכה ועם כל זאת להיות לבושה כמרוצה, בצורה שמטרתה למשוך את העין בכל פרט.

וצריך עיון גדול מאד איך יתכן שהגענו למצב כזה. איך יתכן שנשים אשר במסירות נפש מקיימות בתים של תורה ומצאפשות לבעליהן ללמוד תורה, נשים העוסקות במגילות חסדים, משקיעות זמן ומאמצים בתפילה ובחינוך יגיעו למצב כזה. איך יתכן שבנות אשר זה עתה סיימו את לימודיהן בסמינרים השונים יתנהגו במידה כזו של חוסר צניעות (מכובן שאין שאלה על נשים שהן יותר קלילות דעת המסוגלות להתלבש גם באופן שאינו מכסה את הגוף בכל מצב).

התשובה לשאלה- המשך המאמר- בגיליון הבא בעו"ה.

המקורות לחיוב צניעות הלבוש

ה. לא תחמוד. - שמות כ"ד.

כתב רבינו יונה בספר היראה: "אל תשבח אשה ביפיה בפני חברך, פן על ירך יחמדנה, וכתיב לא תחמוד, קרי ביה לא תחמדי".

וכי ע"ז הגאון ר' בנימין זילבר שליט"א במקור היראה שם (אות רנד): "ולפי" נראה פשוט, דאם אשה אינה הולכת בצניעות כדת, אף שהיא מכסה ראשה וגם הולכת עם כתי שוקים, אלא שהיא הולכת כפי ה"מודה" החדשה, ורודע שהמאד"ע נוסדה על רוח הפרוצות והתפקות, הרי מלבד האיטור העצמי והיינו האיטור לילך בצניעות, ומלבד הלאו דלפני עור, ועוברת נמי על לא תחמוד, אפי" אינה מתכוונת לזה".

וכי"כ בספר מנחת אהרן כלל י"ג, שההולכת בחוסר צניעות, מלבד הלאו דלפני"ע עוברת ג"כ באיטור לא תחמוד דרשי" דקרי לא תחמדי דחסר ו (והובא בא"ח פ"ח).

בהמשך ביורר המקורות בעוד מס' שבועות, נטסוק בעו"ה בלאו ר"בוחתוקיהם לא תלכו"י השיך בלבוש שאינו צנוע.

"הצניעות כשורש מדהה היא מיסודי הרת. ממנה פינה ממנה יתד לעבורת ה' יתבוך וכל שלמות האדם... ואם הדברים אמורים במעלות האדם במסילת העולה בית קל, על אחת כמה וכמה, ומה נורא הדבר, במעלת הצניעות של האשה, אשר זה כליל תפארתה והדרה, כאשר היא לנו מאבותינו מורשה, אשרנו מה טוב חלקנו ומה יפה ירושתנו, ואנו נברלים בה מאומות העולם..

חכמות נשים בנתה ביתה ואולת ביהיה תהרסנו, הצניעות, היא החכמה באמת, ריאת ה' היא חכמה, למעלה להשכיל לכל אשה חכמת לב, אורח חיים למעלה להשכיל למען סוד משאל מטה, ומבאר רבינו הגרי"א, האדם נקרא הולך וכו', ואם לא יעלה למעלה ירד מטה מטה ח"ו, הבה נתבונן להשכיל באמת ברוממות הצניעות, למען סוד משאל מטה, כי הולולו בצניעות ח"ו, ראשית הדרך רח"ל לשאל מטה מטה, והריסת גדידי הצניעות היא עד אבדון תאכל רח"ל ה' יצילו, והדבר הזה היה מושרש בלב כל ישראל, ומורכה מדה טובה, ולצענו רבו המתפרצים ורבו הפיצות, ובושנו מכל דור, אבל בעו"ה" לא אלמן ישראל".

פניני הכתר

נכדתו שני קדוש ישראל, בעל ה"חפץ חיים" זצ"ל, בנת בור ה' ליב, היתה נשואה לאיש עשיר, בעל בית-מסחר לאריגים בגבאליסטוק. באחת ממסעותיו שלה"חפץ חיים" לחיזוק היתדות, נודמן גם בגבאליסטוק והתאכסן אצל נכדתו.

בני הבית יחדו לסבא חדר נפרד, כדי שיוכל לקבל בו אנשים ולהתעסק בענינים העומדים ברומו של עולם באין מפריע. אולם ה"חפץ חיים" לא הסתגר בחדרו! הוא ידע היטב על ההתדרדרות הנוראה בצניעותן של בנות ישראל, ולפיכך נא בקול קורא וכתב ספר גדול "גדר עולם", על מנת לרומם ולזקק את קרן הצניעות. דאגתו הבלעדית היתה, שבנות ישראל התלבשה בצניעות ולא תסלקנה את השכינה ח"ו במבלושי פריעות.

לשם כך חקר החפץ חיים כיצד לבושות נכודות, כדי שאל ילמדו מהן תנהג לא ראות, ח"ו. כאשר נודמן לו לחיך שבת על הלבושות של נישות שיתיה אז נערה כתב ארבע-עשרה שנה, נודיעו עמוקות ומיד קרא אלין, לחדרו המיוחד, את אביה של הנינה, באומרו כי דבר סתר לו אליו.

השנים הסתגרו זמן ארוך, ובצאתו סיפר האב לבתו כי השבא אמר לו: "חיים, הרי אתה יודע שכולם מסתכלים על משפחות הרבניים ומאיתנו לומדות הבנות איך להתלבש. אם לא נקפיד ראות, יהיה כינוי עוון של הכשת הרבים! לחת, ח"ו חיים, הלא סבורו באריגים אתה- מה ארית, איומה, ואותו, חצי מטר נוסף של בד, כדי לתפור לבתך שמלה ארוכה ורחבה יותר...?"

ע"פ 'קדושת חיים' עם (תד) ועימות על סוחר ר"א עם (237)

להלן מספר תורות בירושלים בהם ייתכן גיזון להשיג בדידים צנועים.	מכתבות ומנהלות: ניתן להשיג חוברת לימודי בניגוש הצניעות, אברגון 'משפחת חיים', טל' 02-5383158
אין בכך מהן הכשר לחנינות אלו כלל וכלל!	ברשות הארגון חוברת רב פינוקית- מלאכי 111 מס' - מלי שיקא 8 למטה חולה- שראוס 16 טובה- בר אה"ן 8
לפי הידוע לנו, ח"ן מנהגת לחנינות ודב רח" חתוקא"ג 2-ים.	איומה, ואותו, חצי מטר נוסף של בד, כדי לתפור לבתך שמלה ארוכה ורחבה יותר...?"
אין כיום כ"ס חזות הנקיה מכדיה שונים צנועים 1	ערכונים ויקבילו בכרכה במערכת.

ישנה אפשרות לארגן כנסים והצגות בנושא הצניעות. ניתן לפנות לארגון 'התר מלכות' 02-5326598, 02-5820178

לפרטים: ח' המידות ב' חוץ, ישיבת ת"ב גילדה, אהרן יוסף פי גילדה

קונטרס סיטרא דקדושה

נתחבר ע"י אחד ממרביצי התורה שליטי"א

מרק טז

שאלה: הרי ביחס לפריצות המחרידה ברחוב החילוני, הלבוש של החרדיות הוא צנוע, ואם כן אולי זה מספיק ולא צריך להקפיד על שמת בזה.

ת: לפי קבלת רבותינו, יש קשר הדוק בין הנהגותנו להתנהגות היהודים החסידים מתמי"צ.

כתב הספורנו דברים לב טו: וישמן ישורון ויבעט שמת עבית כשית ויוטש אלוה עשה וינבל צור ישועתו. הנה אתה ישורון קהל תופשי התורה ובעלי העיון פנית אל התענוגים הגשמיים ובוה עבית מתחבין דקות האמת... ולפיכך נטש ההמון אלוה עשה.

וידועים דברי הגרי"י סלטנר שכשיהידיד כאן מתרפה בשמירת שבת, יהודין בפריז מחלל שבת.

ומרו הגרי"י זצ"ל אמר, שלכאוי צ"ב למה דוקא מצות מצה ומילה נשמרים גם אצל החילונים, והרי אין אלא המצוות הכי חמורות. אלא תרץ הגרי"י, שכיון שאצל שומרי התורה נשמרות מצוות אלו בשלמות לכן גם אצל החילונים זה נשמר, משא"כ בשאר המצוות שאצלנו יש חלשות, אצלם לא מקיימים בכלל [מובא בעבודות ותהנות לבית בריסק].

אל החזוי"א באו קבוצת ת"ח לשאלו, שהם ראו יהודים משקה את גינתו באמצע שבת וכיצד סגלנו עליהם למחות על זה? והשיב החזוי"א בערך בזה הלשון: אינו יהודים כמכוס מכוסים בלילה, אז היהודי הוא משקה גינתו בשבת בפרהסיא (כוונתו הייתה שסומכים על עירוב ומקופק) [ספר מעשה איש חי"ו עמ' כב].

משמעות דבריהם, שכל מצוה ומצוה בפניע יש קשר הדוק בין הנהגותנו להתנהגות החילונים, וממילא גם לנידונם בניש הצניעות, אם אנו מרשים לעצמנו להתרפות מעט בזה, הרי זה גורם במקיבל לירידה גדולה אצל אחינו הרחוקים [נאווי לאותה אחריות, שהרי מצבם חמור ביותר רח"ל], ולפיכך אם אנו נתחוק בזה, זה יעצור במקצת את החתרת דורותינו הנוראים שלהם.

דברי הקונטרס שבו זה הוראות למתבונן. ויש להוסיף בזה מספר נקודות:

א. מאחר ואותם מהציבור החרדי המתנהגים ברפיון לחולו בעניני הצניעות, נמנים הם בין האחראים לפריצות הנוראה ברחוב החילית, אחריות זו כוללת ג"כ את כל התוצאות ההשכלות שישנן למצב זה, השטאת הרבים הכרוכה בכך, בעיית הנושאים הקשורה בקשר ישר לפריצות הנוראה המשתוללת ברחובות קריה (אף אם אי"ז שורש הבעיה), ועוד רבות רבות הנובעות מכך.

ב. אם הרבים אמורים לגבי אחינו הרחוקים משמירת תומ"צ, בראי נכונים הם ולגבי המצב בשוליה החברה החרדית. העובר בשכונות החרדיות נתקבל במראות רבות של חוסר צניעות משוער, ונמנע תמה, וכי כ"כ הרבה 'שוליים' ישנן בציבור החרדי? ! אכן כן, לדאבוני הרב, בתחום הצניעות השוליים הרבות הרבה יותר, אך כמב"ש"גם תופעה זו אחת הסיבות לה היא הולול בצניעות בקרב משפחות בני התורה. [ואמנם כ"ה לאחרונה נשמע כי רבות הן המתחזקות בצניעות, אשייחן ואשרי חלקן, אין עורך לשכרן וכוותן], אך משפחות רבות זקוקות עדין לתיקון].

ג. הקשר בין הפריצות ברחוב החילוני לפריצות החרדית אינו גסולי כלבר, אלא יש טבעי. כמה דברים אמורים? כמדור "ישות הרבים" בעיתון יתא נאמן, הולוננו לאחזונה כמה מתחשבי בני ברק על כך שמגיעות נשים חילוניות אל העיר כשהן לבושות בלבוש פרוץ הפוגע בגרשות החושבים. ובאמת נראה שאין כל טענה על גביש אלו, שהרי ראות הן את מצב ה'צניעות' ברחובות החרדיים, והן מביאות טוב (פעמים אף יותר טוב מהחרדיות בעצמן) שאין כאן אל קדושה ולא צניעות, יש כאן ההבלטות ומשיכת העין בדיוק כמו אצלם, רק שכנראה ישנן מספר הבלטות דתיות שצריך 'להסתדר' איתן - (כגון שוה אל יהיה ע"י שער אלא ע"י פאה...) אבל הרעיון הוא אותו רעיון, הכיוון אותו כיוון, ואז על חילול ה'! ואי"כ מרוד יש לצפות מהן שיתלבשו בצניעות ברחוב רב עקיבא? ! על המתלוננים להסב את תלונותיהם לעבר הבנות מהציבור החרדי הלבושות בחוסר צניעות, לעבר אותן הנשים החולקות בפאות שאין להן שום שייכות לצניעות, ואם מצב זה יתוקן, יהיה אפשר לכוון באטענה אל החילוניות - כאן מתלכשים בצניעות, נא לכבד את הרגשות! יעורנו ה' לפקוח עינינו, ויפה שעה אחת קודם!

קריאה שתפרסמה בעלון "ממורת" הוי"ל בשכונת נוה יצבק

אל ציבור הנשים הישראליות!

מצוים אנו בזמן קשה, וכ"א מאתנו רוצה בראי להתחוק ולהזיל את עצמה, את בני משפחתה ואת כלל ישראל.

כתוב בתורה קח ולא יראה כך ערות דבר ושב מאחריך, אימר הל"ח שכל התחזקות בצניעות גורמת לקירוב השכינה, וח"ו להיפך.

והנה בעוה"י חרה פרצה נוראה למתנני, והיא חלוצות הטריקו והליקירה והסריגים הצמודים, שהם הפך הכימי והצניעות וגורמת להכשיל את הרבים!

אחיות יקרות!

נתחוק כולנו להסיר חרון אף ועלינו, ונתרחק לגמרי מלבשות בגדים אלו אשר עליהן קראו גדולי ישראל שהם תועבת ה'. גם הלבבושת חולצה או ג'קט פתוחים מעל חולצות כאלו, לא הצילו את עצמן מההכשיל את הרבים.

מצונו! הערבים בדרושת הלכות קוראים לנשים הערביות להיות מאד צנועות ובכך יצאו את היהודים.

שרו ותעוררו!

במה לצניעות

א. לפני מספר שבועות הוכא העלון הנכבד דברי ח"ל שגנאי הוא לבנות ישראל שיסתכלו בתן אנשים. הכותב הבין שהכוונה - למכשול שנגרם לאחרים ע"י ראייה והדרור - שכל זה עומד ח"ו, לחובתה של אשה שהכשילה את אלו שחטאו על ידה.*

המעיון בדברי ח"ל רואה שהכוונה אחרת, שכן בתופסת כסגוריהן (דף כ"ד"ה נשים) הביא בירושלמי שהגוי נשים ללכת (בלבושת המת) אחר המטה ולא לפניה "לפי שגנאי לבנות ישראל שיסתכלו בתן אנשים". ובמקור הברבים בירושלמי הלשון הוא: "מאן דמר האנשים תחילה (ולפני המטה והנשים לאחריה) - מפני כבוד בנות ישראל שלא ירו מבטיחן בנשים", ע"כ הגמ'.

ומבאר שלא מצד חשש תקלה ומכשול נאמרו הדברים כאן, אלא למעלתן וחסותיהן של בנות ישראל, נהגו ותקנו שתעמדתה במקום נסתר מפני האנשים.

מלבד הביאור בדברי ח"ל, נראה כאן פן מתודר בסוגיית "צניעות האשה". כמובן שחשוב להכיר את ביצת הרע, ולהזהר מפניו כמפני אש. אבל יש לדעת שיש בזה מאלך של 'רוממות' ו'נכבדות' ו'כבוד' - לעמדה של בני ישראל - ומתוך אחת החשיבות צריך לבוא להסביר את ההלכות והגדרים שנאמרו בהלכה.

ב. דובר על 'תחנות בלימוד' 'הלכות' צניעות כמו כל ענין הלכתי, בהבנה ובעמקות, בדרכה של תורה לאסוף שמענתא אליבא דהלכתא.

נדמה, שתקופה מוכשרת לזה - היא פרק-הזמן שבין האירוסין לחתונה. בתקופה זו, החתנים לומדים הלכות השיות שניתנות לכנין הבית. וגם מרעננים את הידועות להם מכבר (שבת כ"ו). בנוסף, קיים אצל כולם רצון כנה לקבל ולהפנים את ההשקפה הנכונה והחם הרציני לשמירת ההלכה.

אף יוסיפו לשיעוריה החתנים (הקיימים), את הלכות צניעות (בתמצית) - יש תקוה שפיעלו דברי תורה פעולה כבירה בליביותיהם, בע"ה.

ויבכרו המשיחיים, **המדריכים** וההורים שיעודו את לימוד הלכות אלו במסגרת ההכנה לכנין בית בישראל.

בכריה נאמנה שחזכו להיות ממדריכי הרבים, להשיב לב ישראל לביביותן שבשמים, ושלא תאריז ע"י שום דבר חקלה, ח"ו.

שלמה אבן-מתחם ירושלים

*כפי הנראה, טונת' לינסטנס סארא דקדושה בגיליון מס' 9, שחיבה את דברי המדרש "תופסת ל' וישות, שמתה את האשה עתה מסתכלים בה, אך בעל התופסת והגוי שם כפרוש שלא תתבו מכשול הוא לאשה אלא פנס, כי אין תנוון כיון מכשילה, אלא שהיא עצמה נפגמת בכך.

מכין השאלות שישאלו ביום הדין, תהינה גם שאלות בענין מלבושי בנות הבית:

- האם נזהרו וצאלם מלבשות בגדים צמודים? ואם יענו 'פשיטא' והרי שומרי תורה ומצוות אנתנו? ישבו וישאלו - והרי זה כן היה צמוד! כי 'לא צמוד'... זה למגרי לא צמוד! ובשביל זה נצרך הרבה פעמים בגד רחב קצת! וכמ"כ אם לובשת הליפה מעל החולצה הצמודה, צריכה להליפה להיות מסורה! ורחבה! כדי לצאת ידי ההלכה כתקנה.
- האם הצנאות היה מסור? ואם יענו 'ברודא'! ישבו וישאלו - והרי כמה פעמים זה היה קצת פתוח בצדדים, מלפנים או מאחור (הדבר מצוי בחלוקים, שלא תמיד נמנעים מללצא בתם מחזן לבית).
- האם האשה נזהרה מלהגביה קולה בחוצות בין אנשים וזים? ואם יענו שכן, ישבו וישאלו, הרי היא שוחחה בפלאפון בחוץ, וגו' חוסר צניעות כפי שהורנו גדולי הדור שליט"א!

ולמזהיר ולנזהר - שלומים כן תמי נהר.

אחד האברכים.

כבוד שמים

יהודי יקר! בראי כואב היתן אל ההתדרדרות והתפקרות הנוראה בצניעות הפאות בקרב הדור הצעיר. באם היתן מעניין לתרום להפצת חוברת הסברה בענין זה, פנה לאתר: 'כבוד שמים' 02-5022132 אל שולח ת.ד. 57375 ירושלים תרע"ה.

לקוראים הנכבדים: תנובת המידע והפרסום כמדור 'במה לצניעות' עליון להיות קצרות, אחת אל וביכל לפרסום. תחם הסליחה.